

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

Development of an Educational Media Center Model for Education Expansion Schools in
Uthai Thani Provinceชัชวาลย์ ฝ้ายกระโทก (Chatchawarn Failratok)¹ ศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์ (Sunsanee Sungsunanun)²วรangkanา โตโพธิ์ไทย (Varangkana Topothai)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา (2) พัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี และ (3) รับรองแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความต้องการ คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 286 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ ทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น ผู้เชี่ยวชาญที่ร่วมในการสนทนากลุ่มเพื่อพัฒนาแบบจำลอง คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 7 คน ผู้เชี่ยวชาญที่ให้การรับรองแบบจำลอง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แบบสอบถามความต้องการศูนย์สื่อการศึกษา (2) แบบฟอร์มที่มีประเด็นสำหรับการสนทนากลุ่ม (3) ร่างต้นแบบศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี และ (4) แบบประเมินแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี อยู่ในระดับมาก (2) แบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ (2.1) กรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา (2.2) การบริหารศูนย์สื่อการศึกษา (2.3) การบริการในศูนย์สื่อการศึกษา (2.4) งบประมาณศูนย์สื่อการศึกษา และ (2.5) การประเมินศูนย์สื่อการศึกษา และ (3) แบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเหมาะสมในระดับมาก

คำสำคัญ การพัฒนาแบบจำลอง ศูนย์สื่อการศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช teacherzapage@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์นงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช Sunsanee.Sun@stou.ac.th

³ รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์นงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช Varangkana.top@stou.ac.th

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the needs for educational media center of education expansion schools in Uthai Thani province as perceived by the administrators, teachers and educational personnel of the schools; (2) to develop an educational media center model for the education expansion schools; and (3) to verify the educational media center model for education expansion schools in Uthai Thani province. The research sample for the study of needs consisted of 286 administrators, teachers and educational personnel of education expansion schools in Uthai Thani province, obtained by stratified random sampling. The sample size was determined based on Taro Yamane's Sample Size Table at the 95 % confidential interval. The experts involving in focus group discussion to develop the educational media center model were seven experts on educational technology and communications. The experts who verified the educational media center model were three experts on educational technology and communications. The employed research instruments were (1) a questionnaire on the needs for the educational media center; (2) a form containing issues for focus group discussion; (3) a draft of the prototype for educational media center of the education expansion schools in Uthai Thani province; and (4) an evaluation form for the educational media center model. Research data were analyzed with the use of percentage, mean, standard deviation, and content analysis. Research results were as follows: (1) the needs for the educational media center of education expansion schools in Uthai Thani province were at the high level; (2) the developed educational media center of education expansion schools in Uthai Thani province had the following five components: (2.1) the operational framework of the educational media center; (2.2) the administration of the educational media center; (2.3) the services in the educational media center; (2.4) the budget of the educational media center; and (2.5) the evaluation of the educational media center; and (3) based on the opinions of the experts, the developed educational media center model of education expansion schools in Uthai Thani province was appropriate at the high level.

Keywords: Development, Model, Educational media center, Educational opportunity expansion schools

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

บทนำ

แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ โดยยกระดับคุณภาพการศึกษาที่เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาแก่ผู้เรียนและประชาชนทุกคน เพื่อให้การศึกษาเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศให้มั่นคงและยั่งยืนด้านคุณภาพการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ ดำเนินการแก้ไขปัญหาปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ให้เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละช่วงวัย เน้นการเพิ่มพูนความรู้และเสริมสร้างกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ที่สำคัญได้ดำเนินโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมสร้างสรรค์เสริมทักษะการเรียนรู้นอกเหนือจากการเรียนรู้ในห้องเรียน โดยปรับตารางเรียนของนักเรียนชั้น ป.1 - ป.6 และ ม.1 - ม.3 และปรับกระชับหลักสูตร เนื้อหาที่ "ต้องรู้" และ"ควรรู้"

ด้านการขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษา และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การพัฒนาโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมและคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ (โรงเรียน ICU ทั่วประเทศ) ให้มีห้องเรียนที่เพียงพอ มีครูครบชั้น มีสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่ครบครันมีโรงอาหารที่ถูกต้องสุขลักษณะ มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในพื้นที่ตามภูมิภาคต่างๆ โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยอาศัยความร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรชุมชน พัฒนาความสมบูรณ์ในการใช้ งานระบบเทียบไอและกาจัดเก็บหน่วยกิตของการเรียนรู้ การประเมินจรรยาบรรณการศึกษาเพื่อสนองการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคล พัฒนาระบบจัดสรรทุนการศึกษาให้เพียงพอ และเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ทั้ทุนให้เปล่าและทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา สนับสนุนค่าใช้จ่ายและปัจจัยพื้นฐานให้เพียงพอกับความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาที่มีความขาดแคลน ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัยให้มีมาตรฐาน สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ชุมชน ท้องถิ่น รมรณรงค์อย่างต่อเนื่องให้คนไทยมีนิสัยรักการอ่านหนังสือ และพัฒนาห้องสมุดประชาชนให้สามารถเข้าถึงง่ายในทุกพื้นที่ สร้างและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ให้กับเยาวชนประชาชนในพื้นที่สูงพื้นที่ตามแนวตะเข็บชายแดน และพื้นที่เกาะแก่ง ชายฝั่งทะเล (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ,2560)

การบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กซึ่งมีอยู่จำนวนมาก เพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษาและลดภาระงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการศึกษาซึ่งได้รับค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ แต่ใช้จ่ายเพื่อพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาครูค่อนข้างน้อย การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาที่เชื่อมโยงกันเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็กการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดและสนับสนุนการศึกษาเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐ และปฏิรูประบบการเงินเพื่อการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ,2560)

ดังนั้นเพื่อให้การศึกษาเป็นรากฐานในการพัฒนาและเกิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาแก่ผู้เรียน ส่งเสริมเข้าถึงบริการทางการศึกษา และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จึงมีความจำเป็นต้องมีแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบของศูนย์สื่อการศึกษา ที่จะช่วยเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลิต พัฒนา และบริการสื่อการศึกษาที่ทันสมัย เมื่อจัดตั้งขึ้นแล้วจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาแบบขยายโอกาสอย่างยิ่ง

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา
2. เพื่อพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี
3. เพื่อรับรองแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ประชากร คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 796 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ทั้งสิ้น 286 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานีของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ระยะที่ 2 การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ประชากร คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 7 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ระยะที่ 3 รับรองการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาส จังหวัดอุทัยธานี ประชากร คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 3 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ คือ (1) ต้นแบบชิ้นงานแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี และ (2) แบบประเมินการรับรองต้นแบบชิ้นงานของผู้ทรงคุณวุฒิ การวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีการทางสถิติ (1) ค่าร้อยละ (2) ค่าเฉลี่ย และ (3) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังนี้ (1) ด้านความสำคัญในการดำเนินงานศูนย์สื่อการศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.52 , S.D. = .87) (2) ด้านความคิดเห็นด้านประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.70 , S.D. = .82) (3) ด้านประเภทของสื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.45 , S.D. = 1.04) (4) ด้านอาคารสถานที่ของศูนย์สื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.19 , S.D. = .95) (5) ด้านการจัดหาสื่อการศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.39 , S.D. = 1.03) (6) ด้านบทบาทหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.43 , S.D. = .90) (7) ด้านเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.20 , S.D. = .87) (8) ด้านการบริการและให้ความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.26 , S.D. = 1.12) (9) ด้านงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.53 , S.D. = 1.03) (10) ด้านการประเมินศูนย์สื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.54 , S.D. = .96) โดยภาพรวมความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานีของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

($\bar{X}$ = 3.51 , S.D. = .96) ระยะที่ 2 การพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี มีองค์ประกอบ ดังนี้ (1) กรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา (2) การบริหารศูนย์สื่อการศึกษา (3) การบริการในศูนย์สื่อการศึกษา (4) งบประมาณศูนย์สื่อการศึกษา (5) การประเมินศูนย์สื่อการศึกษา ระยะที่ 3 รับรองการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาส จังหวัดอุทัยธานี ดังนี้ (1) ต้นแบบชิ้นงานแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี องค์ประกอบของการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานีซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.00 S.D. = .46) ได้แก่ กรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษาด้านการบริหารของศูนย์สื่อการศึกษาด้านการบริการของศูนย์สื่อการศึกษาด้านงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษาด้านการประเมินของศูนย์สื่อการศึกษา (2) การประเมินรายละเอียดของการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ดังนี้ กรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา ได้แก่ ปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษาวิสัยทัศน์ของศูนย์สื่อการศึกษาปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษาพันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษาประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษาซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.87, S.D. = .35) ด้านการบริหารของศูนย์สื่อการศึกษา ได้แก่ หลักการบริหารของศูนย์สื่อการศึกษารูปแบบการบริหารในศูนย์สื่อการศึกษาบทบาทหน้าที่ของศูนย์สื่อการศึกษาเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สื่อการศึกษาการบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมการพัฒนาศูนย์สื่อการศึกษาซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.78, S.D. = .62) ด้านการบริการของศูนย์สื่อการศึกษา ได้แก่ การบริการเครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์การผลิตสื่อการศึกษาบริการสื่อการศึกษาการจัดหาสื่อการศึกษาบริการคำปรึกษาบริการและให้ความสะดวกของศูนย์สื่อการศึกษาและประเภทของสื่อซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = .58) ด้านงบประมาณของศูนย์สื่อการศึกษา ได้แก่ ที่มาของงบประมาณการใช้จ่ายงบประมาณการรายงานและการประเมินงบประมาณซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.13, S.D. = .23) ด้านการประเมินของศูนย์สื่อการศึกษาได้แก่ ประเด็นการประเมิน แนวทางการประเมิน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.83, S.D. = .29) เงื่อนไขการนำการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ไปใช้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.93, S.D. = .12) ได้แก่ เงื่อนไขการนำแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาไปใช้มาตรการและวิธีการนำไปใช้ ข้อเสนอแนะการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา ลักษณะทางสถาปัตยกรรมการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = .58) ผลการรับรองต้นแบบชิ้นงานของผู้ทรงคุณวุฒิโดยภาพรวมการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี มีความเหมาะสมในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของการจัดระบบและการออกแบบระบบทางการศึกษามาเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย โดยศึกษาระบบและขั้นตอน การจัดระบบ เพื่อนำมากำหนดเป็นแนวทางในการจัดองค์ประกอบสำคัญ ในการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี มีประเด็นควรนำมาอภิปราย ดังนี้

อภิปรายผลความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ของผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขต

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 และ เขต 2 ได้เห็นถึงความสำคัญ และมีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องความต้องการศูนย์สื่อการศึกษา โดยให้เป็นศูนย์บริการที่แยกเป็นเอกเทศ และการจัดระบบให้บริการสื่อการศึกษา เพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาการศึกษาและเกิดการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาแก่ผู้เรียน ส่งเสริมเข้าถึงบริการทางการศึกษาแบบขยายโอกาส และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพและรัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542, น. 5-15)

อภิปรายผลการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี โดยภาพรวมการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี มีความเหมาะสมในระดับมาก และมีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

ลักษณะเด่นของงานวิจัยในครั้งนี้ มีจุดเด่นที่เป็นการวิจัยเกี่ยวกับศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยนำรูปแบบการบริหารจัดการของศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ มาใช้เป็นแนวทางสำคัญในการบริหารจัดการศูนย์สื่อการศึกษา โดยที่การเข้าถึงสื่อการศึกษาสมัยใหม่มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน ช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาแก่ผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต หากได้มีการดำเนินการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาขึ้นจริง จะเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลิต พัฒนา และบริการสื่อการศึกษาที่ทันสมัย และเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาแบบขยายโอกาสอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับบิดารัตน์ ทองหนู (2556) โดยนำรูปแบบการบริหารจัดการของศาสตราจารย์ ดร. ชัยยงค์ พรหมวงศ์ มาใช้เป็นแนวทางสำคัญในการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ทางการพยาบาล

กรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ประกอบด้วยปรัชญาของศูนย์สื่อการศึกษา วิสัยทัศน์ของศูนย์สื่อการศึกษา ปณิธานของศูนย์สื่อการศึกษา พันธกิจของศูนย์สื่อการศึกษา ประโยชน์ของศูนย์สื่อการศึกษา เป็นส่วนขับเคลื่อนการปฏิบัติงานของศูนย์สื่อการศึกษา จากการสรุปผลประเมินกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานีของผู้ทรงคุณวุฒิสอดคล้องกันอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับ วิณประภา เชิงขาว (2557) ที่พบว่า กรอบการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสอดคล้องกันอยู่ในระดับมาก

รายละเอียดของการพัฒนาศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ประกอบด้วย (1) ด้านกรอบการดำเนินงานของศูนย์สื่อการศึกษา (2) ด้านการบริหารของศูนย์สื่อการศึกษา (3) ด้านการบริการของศูนย์สื่อการศึกษา (4) ด้านงบประมาณศูนย์สื่อการศึกษา (5) ด้านการประเมินและพัฒนาศูนย์สื่อการศึกษาจากการสรุปผลประเมินรายละเอียดของการพัฒนาศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ของผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับ วิณประภา เชิงขาว (2557) ที่พบว่า รายละเอียดของแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดเชียงใหม่ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 (กลุ่มดอยสุเทพ) เป็นแบบจำลองอยู่ในระดับมาก

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

เงื่อนไขการนำศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ไปใช้ ได้แก่ ความเหมาะสมของเงื่อนไขของศูนย์สื่อการศึกษา และการรับรองต้นแบบชิ้นงานเกี่ยวกับการนำไปใช้ จากการสรุปผลประเมินเงื่อนไขการนำศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ไปใช้ ของผู้ทรงคุณวุฒิสอดคล้องกันในระดับมากที่สุดคล้อยกับ ญัตติกติ ปานถาวร (2556) ที่พบว่าเงื่อนไขการนำแบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อการศึกษาไปใช้อยู่ในระดับมาก

ลักษณะทางสถาปัตยกรรมของศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี แสดงแบบด้านหน้า ด้านหลัง ด้านซ้าย และด้านขวา พื้นที่ภายในอาคาร หลังคา รูปตัดด้านข้าง สอดคล้องกับ ญัตติกติ ปานถาวร (2556) ที่พบว่า แสดงลักษณะทางสถาปัตยกรรมเพื่อความสะดวกในการนำไปใช้ในการดำเนินการก่อสร้างในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1) แบบจำลองที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ควรนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานีขึ้นจริง ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษาตอนต้นอื่นๆ ได้ด้วย

2) ในศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ควรมีสื่อการศึกษาให้บริการโดยระดับประถมศึกษาเน้นสื่อของจริง และระดับมัธยมศึกษาควรเน้นสื่อการสอนตามประสบการณ์การเรียนรู้ เช่น ประสบการณ์ตรง ประสบการณ์จำลองหรือประสบการณ์จำลอง

3) ในการพัฒนาแบบจำลองศูนย์สื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี ไปใช้ ควรคำนึงถึงระยะเวลา ตลอดจนสื่อการศึกษา และวัสดุอุปกรณ์ชนิดต่างๆ ที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปตามเทคโนโลยีในอนาคต สื่อดั้งเดิม อาทิ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เปลี่ยนเป็น สื่อใหม่ หรือสื่อออนไลน์ อาทิ อีเมล บล็อก เว็บไซต์ เครือข่ายสังคมออนไลน์ เกมคอมพิวเตอร์ เพลงหรือภาพยนตร์แบบสตรีมมิ่ง สิ่งพิมพ์ดิจิทัล หรืออุปกรณ์ดิจิทัลมีสายเปลี่ยนเป็นไร้สาย

4) การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุทัยธานี จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังจากผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัด ทั้งในด้านงบประมาณ สื่อ วัสดุอุปกรณ์อุปกรณ์อาคารสถานที่ ตลอดจนบุคลากรของศูนย์สื่อการศึกษาอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง และมีการวางแผนจัดสรรงบประมาณ เช่น ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณที่ได้รับอาจเป็นระยะสั้นคือ 6 เดือน หรือ 1 ปี หรือตามปีงบประมาณ เพื่อให้ศูนย์มีการดำเนินงานได้บรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายที่กำหนดไว้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 .กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ญัตติกติ ปานถาวร (2556) แบบจำลองศูนย์เทคโนโลยีและสื่อการศึกษาสำหรับเครือข่ายสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

วินประภา เจริญเชาว์ (2557) แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ทางภาษาอังกฤษ สำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 กลุ่มคอยสุเทพ.(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11
The 11th STOU National Research Conference

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ:

พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) .

กรุงเทพฯ: 2560.

